

Επιμελητήριο 4.0: οικοδομώντας το μέλλον της επιχειρηματικότητας

Γιάννης Πάζιος

Γεωγράφος – Τμήμα Γεωγραφίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Διευθυντής Αγροτικού Συνεταιρισμού «Ένωση Μεσσηνίας»
Διευθύνων Σύμβουλος «Αγροτική Ένωση Α.Ε.
Αντιπρόεδρος Ένωσης Γεωγράφων Ελλάδας

Ο **Γιάννης Πάζιος** γεννήθηκε το 1983 και μεγάλωσε στην Καλαμάτα. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Σήμερα είναι Διευθυντής του Αγροτικού Συνεταιρισμού «Ένωση Μεσσηνίας» και Διευθύνων Σύμβουλος της «Αγροτικής Ένωσης Α.Ε.», εταιρείας παροχής αγροσυμβουλευτικών υπηρεσιών. Παράλληλα, είναι Αντιπρόεδρος της Ένωσης Γεωγράφων Ελλάδας. Από το 2022, διατελεί Γραμματέας του Τομέα Ψηφιακής Πολιτικής και είναι μέλος της Κεντρικής Πολιτικής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής. Μιλάει Αγγλικά και Γερμανικά.

Περισσότερα: about.me/pazios

Το παρόν Κείμενο Θέσεων κατατίθεται στον δημόσιο διάλογο μέσω του Ινστιτούτου για την Σοσιαλδημοκρατία - InSocial ως συμβολή στις προγραμματικές επεξεργασίες του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής, ενόψει και του Συνεδρίου του Κινήματος. Συνιστά μια ανοικτή πρόταση προς αξιολόγηση, συζήτηση και εμπλουτισμό από τα μέλη, τους φίλους και την κοινωνία των πολιτών.

Τα «**Κείμενα Θέσεων**» αποτελούν σειρά ενυπόγραφων επιστημονικών εκδόσεων κα δημοσιεύσεων του ΙΝΣΟΣΙΑΛ από επιστημονικούς συνεργάτες, στελέχη και εθελοντές του Ινστιτούτου, στα οποία πραγματεύονται βασικές πτυχές θεματικών και προβλημάτων, παρατίθενται αναλύσεις, ελληνικές και ευρωπαϊκές εμπειρίες καθώς και κατευθύνσεις αντιμετώπισης και λύσεων μέσα σε ένα πλαίσιο συμβατό με τις διαχρονικές αξίες και αρχές της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επιμελητήρια 4.0: Οικοδομώντας το Μέλλον της Επιχειρηματικότητας με το ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής	04
I. Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Διαλειτουργικότητα	05
II. Συνεργασία Επιμελητηρίων με Δήμους και Περιφέρειες: Επιτάχυνση Αδειοδοτήσεων και Χωροταξικός Σχεδιασμός	06
III. Χορήγηση Μικροπιστώσεων	07
IV. Θεσμική Ενίσχυση: Από τη Θεωρία στην Πράξη	08
V. Ανοικτά Μοντέλα Διοίκησης: Η Διαφάνεια και η Δημοκρατική Λειτουργία των Επιμελητηρίων ως Βασικός Πυλώνας Αναβάθμισης	09
VI. Εναλλακτική επίλυση διαφορών - Επιμελητήρια ως μηχανισμοί επιχειρηματικής δικαιοσύνης	11
VII. Χωροταξική Αναδιάταξη των Επιμελητηρίων στην Περιφέρεια: Από τον Κατακερματισμό στη Λειτουργική Ολοκλήρωση	12
VIII. Προώθηση της Καινοτομίας και της Έρευνας	13
IX. Επιμελητήρια ως μοχλοί εκπαίδευσης και δεξιοτήτων νέας γενιάς	14
X. Κοινωνική Ευθύνη και Βιωσιμότητα	16
XI. Στήριξη Νέων και Γυναικών Επιχειρηματιών: Ενίσχυση της Συμμετοχής Ευάλωτων Ομάδων στην Οικονομία	18
XII. Διασύνδεση με Χρηματοδοτικά Εργαλεία της Ε.Ε.: Ο Ρόλος των Επιμελητηρίων ως Κόμβοι Πρόσβασης σε Χρηματοδότηση	20
XIII. Επιμελητήρια και Ευρωπαϊκά Προγράμματα – Από την Πληροφόρηση στη Συνδιαμόρφωση και Υλοποίηση	22
XIV. Επιμελητήρια και Προστασία Ονομασιών – Από την Πιστοποίηση στην Οικονομική Διπλωματία	24
XV. Τα Επιμελητήρια ως Διαδραστικοί Ψηφιακοί Κόμβοι Επιχειρηματικής Ενημέρωσης	25
XVI. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	27
XVII. Ανάλυση χρηματοδότησης	28
XVIII. Case Studies από διεθνείς πρακτικές	28
XIX. Μετρήσιμοι στόχοι και KPIs	29
Παράρτημα: Εκτιμήσεις Κόστους και Στόχων – Παραδοχές	30

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το «**Επιμελητήρια 4.0 - Οικοδομώντας το Μέλλον της Επιχειρηματικότητας**» παρουσιάζει μια ολιστική πρόταση πολιτικής για τον εκσυγχρονισμό και την ενδυνάμωση των Επιμελητηρίων ως βασικών πυλώνων της ανάπτυξης. Στοχεύει στη θεσμική και ψηφιακή αναβάθμιση των Επιμελητηρίων, ώστε να εξελιχθούν σε ανεξάρτητους, ευέλικτους και διαφανείς φορείς που στηρίζουν αποτελεσματικά την επιχειρηματικότητα.

Το κείμενο τεκμηριώνει καινοτόμες παρεμβάσεις: από τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη διασύνδεση με τις δημόσιες υπηρεσίες για ταχύτερες αδειοδοτήσεις, έως νέα χρηματοδοτικά εργαλεία (π.χ. μικροπιστώσεις) για ΜμΕ.

Περιλαμβάνει επίσης προτάσεις για θεσμική θωράκιση του ρόλου των Επιμελητηρίων στη διαμόρφωση πολιτικών, ανοικτά πρότυπα διοίκησης με ηλεκτρονικές ψηφοφορίες και διαφάνεια, αναδιάταξη των δομών τους σε περιφερειακό επίπεδο, ενίσχυση της διασύνδεσής τους με την καινοτομία, την εκπαίδευση και τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και δράσεις στήριξης νέων και γυναικών επιχειρηματιών.

Έμφαση δίνεται στους μετρήσιμους στόχους και σε ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, που αποσκοπούν στη στρατηγική αναγέννηση των Επιμελητηρίων προς όφελος της οικονομίας. Η πρόταση αντλεί στοιχεία από διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και συνάδει με τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

Τα Επιμελητήρια (Εμπορικά - Βιομηχανικά - Βιοτεχνικά- Επαγγελματικά - Ξενοδοχειακά), ως βασικοί θεσμοί ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, έχουν κρίσιμο ρόλο στη στήριξη των επιχειρήσεων και στη συνολική οικονομική πρόοδο της χώρας. Το **ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής** αναγνωρίζοντας αυτή τη σημαντική αποστολή οφείλει να προωθήσει τη θεσμική, ψηφιακή και επιχειρησιακή τους αναβάθμιση, ώστε να ανταποκριθούν στις σύγχρονες προκλήσεις και ανάγκες.

I. Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Διαλειτουργικότητα

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός αποτελεί προτεραιότητα για τον εκσυγχρονισμό των Επιμελητηρίων, καθιστώντας τα πιο ευέλικτα, αποδοτικά και προσβάσιμα στις επιχειρήσεις. Η πλήρης αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας μπορεί να αναβαθμίσει τη λειτουργία τους μειώνοντας τη γραφειοκρατία και τους χρόνους εξυπηρέτησης, ενώ παράλληλα ενισχύει τη συλλογή και αξιοποίηση δεδομένων για τη χάραξη πολιτικών επιχειρηματικής ανάπτυξης και τη διαφάνεια στο πλαίσιο του κοινωνικού ελέγχου.

Βασικός πυλώνας αυτής της στρατηγικής είναι η Διαλειτουργικότητα των Επιμελητηρίων με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) και άλλα συστήματα του Δημοσίου. Η σύνδεση αυτή θα επιτρέψει:

- **Απλοποίηση** και **αυτοματοποίηση** διαδικασιών πιστοποίησης και εξυπηρέτησης επιχειρήσεων.
- **Δημιουργία** αξιόπιστων μητρώων επιχειρήσεων (ΓΕΜΗ), διασφαλίζοντας ενημερωμένα και ακριβή δεδομένα.
- **Συγκέντρωση** και **ανάλυση** οικονομικών και επιχειρηματικών δεδομένων, ενισχύοντας τη δυνατότητα ερευνών αγοράς και επιχειρηματικού σχεδιασμού.

Παράλληλα, η αξιοποίηση προηγμένων τεχνολογιών, όπως τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (GIS) και η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI), θα προσδώσει στα Επιμελητήρια έναν πιο στρατηγικό ρόλο στην υποστήριξη των επιχειρήσεων. Μέσα από τη χωρική ανάλυση δεδομένων, την πρόβλεψη καταναλωτικών τάσεων και την αναλυτική αξιολόγηση αγορών, θα παρέχουν πολύτιμα εργαλεία στις επιχειρήσεις για τη στρατηγική τους ανάπτυξη, την επιλογή τοποθεσίας και την πρόσβαση σε νέες αγορές.

Μόνο με αυτόν τον τρόπο μπορούν τα Επιμελητήρια να μετατραπούν σε πραγματικούς συμβούλους των επιχειρήσεων, παρέχοντας έγκαιρη, αξιόπιστη και τεκμηριωμένη πληροφόρηση. Παράλληλα, οι ψηφιακές υπηρεσίες τους μπορούν να τα καθιερώσουν ως "Κέντρα Εξυπηρέτησης Επιχειρηματιών", όπου οι επιχειρήσεις θα έχουν ταχύτατη και αποτελεσματική πρόσβαση σε όλα τα εργαλεία που χρειάζονται, με λιγότερη γραφειοκρατία και μεγαλύτερη υποστήριξη.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των Επιμελητηρίων δεν είναι απλώς μια αναβάθμιση λειτουργίας, αλλά ένας καταλύτης για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και καθιστώντας το επιχειρηματικό περιβάλλον πιο ευέλικτο, διαφανές και προσβάσιμο.

II. Συνεργασία Επιμελητηρίων με Δήμους και Περιφέρειες: Επιτάχυνση Αδειοδοτήσεων και Χωροταξικός Σχεδιασμός

Τα Επιμελητήρια οφείλουν να διαδραματίσουν καταλυτικό ρόλο στην βελτίωση της επιχειρηματικής χωροταξίας και στην επιτάχυνση της αδειοδότησης νέων επιχειρήσεων, μέσα από στενή συνεργασία με τους Δήμους και τις Περιφέρειες. Η αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων και η διασύνδεση των Επιμελητηρίων με τις αρμόδιες υπηρεσίες μπορούν να καταστήσουν τη διαδικασία ταχύτερη, πιο διαφανή και πιο φιλική στις επενδύσεις.

Η χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS) και σύγχρονων χωροταξικών αναλύσεων επιτρέπει:

- Τη **δημιουργία "έξυπνων χαρτών"** επιχειρηματικότητας, όπου αποτυπώνονται οι βέλτιστες περιοχές για επενδύσεις, λαμβάνοντας υπόψη πολεοδομικά, περιβαλλοντικά, δημογραφικά και οικονομικά δεδομένα.
- Τον **εντοπισμό** και την **αποδέσμευση** υποβαθμισμένων ή ανεκμετάλλευστων περιοχών, που μπορούν να αξιοποιηθούν για επιχειρηματική δραστηριότητα, συμβάλλοντας στην ισόρροπη ανάπτυξη των Περιφερειών.
- Την **ορθολογική χωροθέτηση** Βιομηχανικών Περιοχών (ΒΙ.ΠΕ.), Εμπορικών Πάρκων και Τουριστικών Ζωνών, ώστε να υπάρχει σαφές αναπτυξιακό σχέδιο και όχι αποσπασματικές αποφάσεις.

Παράλληλα, τα Επιμελητήρια πρέπει να αποκτήσουν υποχρεωτικό γνώμοδοτικό ρόλο στις διαδικασίες αδειοδότησης (με χρονικό περιορισμό έκδοσης), ώστε να διασφαλίζεται ότι οι νέες επιχειρήσεις εναρμονίζονται με τις πολεοδομικές και αναπτυξιακές προτεραιότητες κάθε περιοχής. Μέσω της συνεργασίας με τις τοπικές αρχές, μπορούν να επιταχύνουν τη διαδικασία, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη συμβατότητα των επενδύσεων με το χωροταξικό σχέδιο και τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς.

Η αξιοποίηση των διεθνών εμπειριών μπορεί να προσφέρει πολύτιμα διδάγματα για τη βελτίωση του ρόλου των Επιμελητηρίων στον επιχειρηματικό σχεδιασμό και την αδειοδότηση.

- Στη **Γερμανία**, τα Επιμελητήρια διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό των Βιομηχανικών Περιοχών, συνεργαζόμενα με τοπικές και περιφερειακές αρχές, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι νέες επιχειρήσεις τοποθετούνται σε στρατηγικά σημεία.
- Στην **Ολλανδία**, η χρήση ψηφιακών χαρτών επιχειρηματικότητας έχει επιταχύνει τη διαδικασία αδειοδότησης, μειώνοντας τον χρόνο έγκρισης νέων επιχειρήσεων κατά 40%.
- Στη **Σιγκαπούρη**, τα Επιμελητήρια λειτουργούν ως κέντρα επιχειρηματικής πληροφόρησης, παρέχοντας σε επενδυτές δεδομένα μέσω GIS για το ποιες περιοχές είναι καταλληλότερες για την ανάπτυξη διαφορετικών κλάδων.

Η **Ελλάδα** μπορεί να υιοθετήσει αυτά τα μοντέλα, δημιουργώντας διαδραστικές πλατφόρμες χωροταξικής πληροφόρησης που θα είναι προσβάσιμες τόσο από τις επιχειρήσεις όσο και από τις δημόσιες υπηρεσίες, μειώνοντας έτσι τη γραφειοκρατία και αυξάνοντας τη διαφάνεια στη διαδικασία αδειοδότησης.

III. Χορήγηση Μικροπιστώσεων

Τα Επιμελητήρια μπορούν να διαδραματίσουν κομβικό ρόλο στη στήριξη των μικρών και νεοφυών επιχειρήσεων, αξιοποιώντας διεθνείς βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται ήδη σε χώρες όπως η Γερμανία και οι Ηνωμένες Πολιτείες. Σε αυτές, τα Επιμελητήρια συνεργάζονται στενά με τράπεζες και επενδυτικά κεφάλαια για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε μικροπιστώσεις και ρευστότητα, ενισχύοντας έτσι την ανάπτυξη και την καινοτομία.

Για να επιτευχθεί αυτό στην Ελλάδα, είναι αναγκαία η δημιουργία Περιφερειακών Αναπτυξιακών Ταμείων, τα οποία θα λειτουργούν σε συνεργασία με εμπορικές και συνεταιριστικές τράπεζες, αλλά και με φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος τους θα είναι να παρέχουν στοχευμένες μικροπιστώσεις σε επιχειρήσεις που αδυνατούν να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση από το παραδοσιακό τραπεζικό σύστημα, ενισχύοντας έτσι τη ρευστότητά και τη βιωσιμότητά τους.

Παράλληλα, τα Επιμελητήρια μπορούν να λειτουργήσουν ως διαμεσολαβητές στη συνεργασία με venturecapitals και businessangels, δημιουργώντας ένα δομημένο οικοσύστημα χρηματοδότησης για νεοφυείς επιχειρήσεις και καινοτόμες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Ένα τέτοιο πλαίσιο όχι μόνο θα βελτιώσει την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, αλλά και θα συμβάλει στη σύνδεση των ελληνικών επιχειρήσεων με τη διεθνή αγορά επενδύσεων, επιταχύνοντας την ανάπτυξή τους.

IV. Θεσμική ενίσχυση: από τη θεωρία στην πράξη

Ο θεσμικός ρόλος των Επιμελητηρίων στην οικονομική και επιχειρηματική ανάπτυξη της χώρας είναι ξεκάθαρα διατυπωμένος στο νομικό πλαίσιο, αλλά στην πράξη έχει αποδυναμωθεί συστηματικά. Σήμερα, τα Επιμελητήρια συχνά περιορίζονται σε δευτερεύοντα γνωμοδοτικό ρόλο, ενώ θα έπρεπε να αποτελούν ισότιμο συνομιλητή της Πολιτείας, διαμορφώνοντας ενεργά τις πολιτικές που επηρεάζουν την επιχειρηματικότητα.

Για να αποκατασταθεί η πραγματική θεσμική ισχύς των Επιμελητηρίων, προτείνεται η καθιέρωση υποχρεωτικής και δεσμευτικής εισήγησής τους σε βασικά οικονομικά, φορολογικά και αναπτυξιακά ζητήματα, ειδικά σε ό,τι αφορά:

- **Φορολογικές και ασφαλιστικές ρυθμίσεις**, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι πολιτικές αποφάσεις λαμβάνουν υπόψη τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς.
- **Πολιτικές ανάπτυξης**, μέσω της ενεργού συμμετοχής των Επιμελητηρίων στη διαμόρφωση και την παρακολούθηση των στρατηγικών σχεδίων ανάπτυξης.
- **Διαχείριση δημοσίων έργων και επενδύσεων**, με την εμπλοκή τους στις αποφάσεις που αφορούν επιχειρηματικές υποδομές, βιομηχανικές ζώνες και χωροταξικές παρεμβάσεις, ειδικά στην Περιφέρεια.

Παράλληλα, απαιτείται αναβάθμιση της συνεργασίας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού, ώστε τα Επιμελητήρια να λειτουργούν ως θεσμικοί εταίροι των Δήμων και των Περιφερειών στη χάραξη επιχειρηματικών πολιτικών και στην αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων για την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας.

Η μετατροπή των Επιμελητηρίων σε πραγματικούς θεσμούς οικονομικής διακυβέρνησης, αντί για απλούς διοικητικούς μηχανισμούς εγγραφής επιχειρήσεων, είναι ζήτημα θεσμικής σοβαρότητας και πολιτικής βούλησης. Η επιχειρηματική κοινότητα πρέπει να αποκτήσει φωνή και ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτικών που την αφορούν – και αυτό μπορεί να διασφαλιστεί μόνο μέσα από την ουσιαστική θεσμική ενίσχυση των Επιμελητηρίων.

V. Ανοιχτά μοντέλα διοίκησης: η διαφάνεια και η δημοκρατική λειτουργία των Επιμελητηρίων ως βασικός πυλώνας αναβάθμισης

Η λειτουργία των Επιμελητηρίων στην Ελλάδα πρέπει να εκσυγχρονιστεί και να εναρμονιστεί με τις αρχές της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της ανοιχτής συμμετοχικής διακυβέρνησης. Σήμερα, η διοίκηση των Επιμελητηρίων επηρεάζεται σε πολλές περιπτώσεις από πολιτικές ή κυβερνητικές παρεμβάσεις, γεγονός που υπονομεύει τον θεσμικό τους ρόλο και τα καθιστά ευάλωτα σε πελατειακές λογικές. Για να μετατραπούν τα Επιμελητήρια σε πραγματικούς φορείς ανάπτυξης και υποστήριξης των επιχειρήσεων, απαιτείται η θεσμοθέτηση ενός νέου, διαφανούς μοντέλου διοίκησης, που θα διασφαλίζει τη συμμετοχικότητα, τον ανεξάρτητο έλεγχο και την ουσιαστική εκπροσώπηση των επιχειρηματιών.

Η καθιέρωση ηλεκτρονικής ψηφοφορίας στις εκλογικές διαδικασίες των Επιμελητηρίων αποτελεί ένα κρίσιμο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Με τη χρήση σύγχρονων, διασφαλισμένων ψηφιακών υποδομών, τα μέλη των Επιμελητηρίων θα μπορούν να συμμετέχουν μαζικά και ανεμπόδιστα στις διαδικασίες ανάδειξης των διοικητικών οργάνων, χωρίς πιέσεις ή αδιαφανείς συναλλαγές. Η ηλεκτρονική ψήφος θα ενισχύσει τη δημοκρατικότητα και θα αποτρέψει φαινόμενα ελεγχόμενων ή υποκινούμενων εκλογών από εξωθεσμικά κέντρα.

Παράλληλα, η καθιέρωση ανοικτών Διοικητικών Συμβουλίων, με υποχρεωτική live μετάδοση των συνεδριάσεών τους, θα συμβάλει καθοριστικά στη διαφάνεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Τα Επιμελητήρια δεν μπορούν να λειτουργούν ως κλειστές λέσχες, όπου κρίσιμες αποφάσεις για την επιχειρηματικότητα λαμβάνονται πίσω από κλειστές πόρτες. Η δημόσια προβολή των συνεδριάσεων θα διασφαλίσει ότι οι αποφάσεις τους είναι διαφανείς, τεκμηριωμένες και βασισμένες στο συμφέρον των επιχειρήσεων που εκπροσωπούν.

Για την περαιτέρω θωράκιση της διαφανούς λειτουργίας τους, προτείνεται η δημιουργία ενός ανεξάρτητου Εποπτικού Συμβουλίου Διαφάνειας, το οποίο θα αποτελείται από νομικούς, οικονομολόγους, εκπροσώπους επιχειρηματικών φορέων και ανεξάρτητους ελεγκτές. Το Συμβούλιο αυτό θα έχει την αρμοδιότητα να ελέγχει τη διαχείριση των οικονομικών πόρων των Επιμελητηρίων, να αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των δράσεών τους και να προτείνει βελτιώσεις στη λειτουργία τους. Παράλληλα, θα υποβάλλει ετήσια έκθεση λογοδοσίας στο Κοινοβούλιο, εξασφαλίζοντας έτσι τον έλεγχο των πεπραγμένων τους από θεσμικά όργανα.

Στο πλαίσιο της θεσμικής θωράκισης της ανεξαρτησίας τους, προτείνεται, η καθιέρωση ασυμβίβαστου για τη συμμετοχή στις εκλογές Διοικητικών Συμβουλίων Επιμελητηρίων όλων των βαθμίδων από εν ενεργεία κυβερνητικά στελέχη (υπουργούς, υφυπουργούς, γενικούς και ειδικούς γραμματείς), καθώς και από αιρετούς ή διορισμένους αξιωματούχους της περιφερειακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης.

Παράλληλα, προτείνεται η καθιέρωση ανώτατου ορίου δύο (2) πλήρων συνεχόμενων θητειών για τον Πρόεδρο και τα μέλη των διοικήσεων των Επιμελητηρίων, προκειμένου να ενισχυθεί η ανανέωση, η διαφάνεια και η λογοδοσία.

Η καθιέρωση ανεξάρτητου οικονομικού ελέγχου από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας θα αποτελέσει έναν ακόμα μηχανισμό λογοδοσίας, αποτρέποντας φαινόμενα κακοδιαχείρισης, ευνοιοκρατικών πρακτικών και αδιαφανούς διαχείρισης οικονομικών πόρων.

Τέλος, για να ενισχυθεί η δημοκρατική συμμετοχή των επιχειρηματιών στη λήψη αποφάσεων, προτείνεται η ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων συμμετοχής, μέσω των οποίων τα μέλη των Επιμελητηρίων θα μπορούν να ψηφίζουν ηλεκτρονικά για κρίσιμα ζητήματα, όπως η κατανομή κονδυλίων, η έγκριση προγραμμάτων δράσης και η ανάθεση έργων. Αυτό το μοντέλο συμμετοχικής διακυβέρνησης θα επιτρέψει στους ίδιους τους επιχειρηματίες να έχουν άμεσο λόγο στη λειτουργία των Επιμελητηρίων τους, περιορίζοντας τον ρόλο κλειστών διοικητικών κύκλων.

Με αυτές τις παρεμβάσεις, τα Επιμελητήρια μπορούν να μετατραπούν από γραφειοκρατικούς οργανισμούς σε σύγχρονους, δυναμικούς και ανεξάρτητους φορείς στήριξης της επιχειρηματικότητας. Η θεσμική ανεξαρτησία, η διαφάνεια και η ενεργός συμμετοχή των μελών τους αποτελούν προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη λειτουργία τους και τη συμβολή τους στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Μόνο μέσα από ανοιχτά μοντέλα διοίκησης και διαφάνειας, τα Επιμελητήρια μπορούν να γίνουν πραγματικοί πολλαπλασιαστές της καινοτομίας, της ανάπτυξης και της επιχειρηματικής προόδου.

VI. Εναλλακτική επίλυση διαφορών – Επιμελητήρια ως μηχανισμοί επιχειρηματικής δικαιοσύνης

Η επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης και η αποσυμφόρηση των δικαστηρίων συνιστούν διαρκές ζητούμενο για το επιχειρείν, ιδιαίτερα για τις ΜμΕ που πλήττονται δυσανάλογα από τις καθυστερήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η θεσμοθέτηση του ρόλου των Επιμελητηρίων ως φορέων παροχής εναλλακτικών μηχανισμών επίλυσης διαφορών, όπως η διαμεσολάβηση και η διαιτησία, σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και τους θεσμούς της οργανωμένης δικαιοσύνης.

Συγκεκριμένα:

- **Δημιουργία** Επιμελητηριακών Κέντρων Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας σε περιφερειακό επίπεδο, με αναγνωρισμένο νομικό και λειτουργικό καθεστώς.
- **Πιστοποίηση** επαγγελματιών διαμεσολαβητών με ευθύνη ή σε συνεργασία με τα Επιμελητήρια.
- **Ενίσχυση** της εξωδικαστικής επίλυσης εμπορικών διαφορών και συμβάσεων μεταξύ επιχειρήσεων (B2B) και μεταξύ επιχείρησης – πελάτη (B2C).
- **Σύνδεση** των μηχανισμών αυτών με το ΓΕΜΗ και την επιχειρηματική ταυτότητα κάθε επιχείρησης.

Η ενίσχυση των Επιμελητηρίων στον ρόλο αυτό θα:

- **Επιταχύνει** την απονομή εμπορικής δικαιοσύνης,
- **Μειώνει** τα κόστη και τους κινδύνους για τις επιχειρήσεις,
- **Ενισχύσει** την αξιοπιστία της ελληνικής αγοράς έναντι διεθνών επενδυτών,
- και θα **συμβάλει** σε μια πολιτισμένη επιχειρηματική κουλτούρα επίλυσης διαφορών, έξω από χρονοβόρες δικαστικές διαδικασίες.

Αντίστοιχα μοντέλα λειτουργούν ήδη σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες.

Στη **Γαλλία** και την **Ιταλία**, τα Επιμελητήρια διαθέτουν πιστοποιημένα Κέντρα Διαιτησίας και Διαμεσολάβησης, με νομική αναγνώριση και σύνδεση με τα εμπορικά μητρώα.

Στη **Γερμανία**, τα Επιμελητήρια ΙHK παρέχουν επίσημες υπηρεσίες διαμεσολάβησης για εμπορικές και εργασιακές διαφορές.

Στην **Ελλάδα**, έχουν υπάρξει πιλοτικές πρωτοβουλίες μέσω της ΚΕΕΕ και επιμέρους Επιμελητηρίων (π.χ. Πειραιά, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης), με εγκεκριμένους καταλόγους διαμεσολαβητών και τοπικές δράσεις, ωστόσο λείπει η ενιαία θεσμική πρόβλεψη και η συστηματική εφαρμογή σε πανελλαδικό επίπεδο.

VII. Χωροταξική αναδιάταξη των Επιμελητηρίων στην Περιφέρεια: από τον κατακερματισμό στη λειτουργική ολοκλήρωση

Η σημερινή γεωγραφική κατανομή των Επιμελητηρίων στην Ελλάδα χρήζει ριζικής αναδιάταξης, καθώς σε πολλές περιπτώσεις παρατηρείται υπερβολικός κατακερματισμός, με μικρά Επιμελητήρια που αδυνατούν να παρέχουν αποτελεσματικές και σύγχρονες υπηρεσίες στις επιχειρήσεις.

Σε πολλές περιοχές της χώρας, υπάρχουν Επιμελητήρια με πολύ μικρό αριθμό εγγεγραμμένων επιχειρήσεων, γεγονός που καθιστά δύσκολη τη βιωσιμότητά τους, περιορίζοντας ταυτόχρονα τη δυνατότητά τους να επενδύσουν σε σύγχρονες ψηφιακές υποδομές, εξειδικευμένο προσωπικό και νέες υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.

Για να αντιμετωπιστεί αυτή η αναποτελεσματικότητα, απαιτείται η ενοποίηση μικρών και μη βιώσιμων Επιμελητηρίων σε ισχυρότερες Περιφερειακές Δομές, ακολουθώντας ένα νέο λειτουργικό μοντέλο που θα επιτρέπει:

- Την **αξιοποίηση** κοινών πόρων (ανθρώπινο δυναμικό, τεχνολογικές υποδομές, εργαλεία εξυπηρέτησης επιχειρήσεων).
- Την **παροχή** πιο εξειδικευμένων υπηρεσιών στις επιχειρήσεις, μέσω της δημιουργίας θεματικών κέντρων υποστήριξης (π.χ. cluster εξαγωγών, τουριστική ανάπτυξη, καινοτομία).
- Τη **βελτίωση** της πρόσβασης στις επιχειρηματικές κοινότητες της Περιφέρειας, μέσω ψηφιοποιημένων υπηρεσιών και ενιαίων ηλεκτρονικών συστημάτων εξυπηρέτησης.
- Τη **μείωση** του διοικητικού κόστους, ώστε να διατεθούν περισσότεροι πόροι σε αναπτυξιακές δράσεις.

Ένα Περιφερειακό Μοντέλο Επιμελητηρίων μπορεί να δημιουργήσει συνέργειες με τις Περιφέρειες και τους Δήμους, λειτουργώντας ως πραγματικός αναπτυξιακός βραχίονας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Με αυτόν τον τρόπο, τα Επιμελητήρια θα μετατραπούν σε πιο λειτουργικές, ισχυρές και αποδοτικές δομές, που θα μπορούν να υποστηρίξουν ουσιαστικά την επιχειρηματική δραστηριότητα στην Περιφέρεια, αντί να λειτουργούν ως απομονωμένες και γραφειοκρατικές μονάδες.

Η εφαρμογή αυτού του μοντέλου μπορεί να βασιστεί σε διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, όπως το σύστημα των IHK (Industrie-und Handelskammer) στη Γερμανία, όπου τα Επιμελητήρια λειτουργούν σε ευρύτερη περιφερειακή κλίμακα, παρέχοντας υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και έχοντας σημαντική θεσμική ισχύ στις τοπικές αναπτυξιακές πολιτικές.

VIII. Προώθηση της καινοτομίας και της έρευνας

Η ενίσχυση της σύνδεσης των Επιμελητηρίων με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και τεχνολογικά hubs αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη της καινοτομίας και τη δημιουργία νέων ανταγωνιστικών επιχειρηματικών μοντέλων.

Σήμερα, η έλλειψη ουσιαστικής διασύνδεσης μεταξύ της ακαδημαϊκής έρευνας και της πραγματικής οικονομίας εμποδίζει τη μεταφορά τεχνογνωσίας στις επιχειρήσεις και περιορίζει τις δυνατότητες αξιοποίησης τεχνολογιών αιχμής, όπως η τεχνητή νοημοσύνη (AI), τα bigdata, το blockchain και το διαδίκτυο των πραγμάτων (IoT).

Τα Επιμελητήρια μπορούν να διαδραματίσουν κομβικό ρόλο ως διαμεσολαβητές, δημιουργώντας σύγχρονες πλατφόρμες καινοτομίας, όπου οι επιχειρήσεις θα μπορούν:

- Να έχουν **πρόσβαση** σε εφαρμοσμένη έρευνα και τεχνολογικές λύσεις που αναπτύσσονται από πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα.
- Να **συμμετέχουν** σε κοινά ερευνητικά προγράμματα, αξιοποιώντας ευρωπαϊκά και εθνικά χρηματοδοτικά εργαλεία (ΕΣΠΑ, HorizonEurope, DigitalEurope).
- Να **λαμβάνουν** εξειδικευμένη υποστήριξη μέσω προγραμμάτων τεχνολογικής αναβάθμισης και ψηφιακού μετασχηματισμού.
- Να **συνδέονται** με start-ups και spin-offs, ενισχύοντας την καινοτομία στον κλάδο τους.

Προτεινόμενα Μέτρα για την Υλοποίηση της Σύνδεσης Επιμελητηρίων - Έρευνας - Επιχειρηματικότητας:

- **Δημιουργία “Κέντρων Καινοτομίας Επιμελητηρίων”**, τα οποία θα λειτουργούν ως ενδιάμεσοι φορείς μεταφοράς τεχνογνωσίας μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων.
- **Συνδιαμόρφωση προγραμμάτων σπουδών** με τις επιχειρήσεις, ώστε η εκπαίδευση να προσαρμόζεται στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- **Υποστήριξη εταιρικών clusters και βιομηχανικών συνεργειών**, όπου επιχειρήσεις διαφορετικών κλάδων θα συνεργάζονται με ερευνητικά κέντρα για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.
- **Δημιουργία ειδικών χρηματοδοτικών εργαλείων για ΜμΕ**, ώστε να μπορούν να ενσωματώσουν τεχνολογικές καινοτομίες στην παραγωγική τους διαδικασία.

Μόνο μέσα από αυτή τη θεσμική και λειτουργική διασύνδεση, τα Επιμελητήρια μπορούν να γίνουν κινητήριοι μοχλοί τεχνολογικής εξέλιξης, παραγωγικής αναβάθμισης και δημιουργίας μιας νέας γενιάς καινοτόμων επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

ΙΧ. Επιμελητήρια ως μοχλοί εκπαίδευσης και δεξιοτήτων νέας γενιάς

Τα Επιμελητήρια μπορούν να μετατραπούν σε δομές στρατηγικής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και την προσαρμογή της αγοράς εργασίας στις νέες τεχνολογικές και οικονομικές προκλήσεις.

Σήμερα, το χάσμα μεταξύ εκπαίδευσης και πραγματικών αναγκών των επιχειρήσεων αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εύρεση εξειδικευμένου προσωπικού, ενώ οι εργαζόμενοι και οι νέοι επιχειρηματίες δεν έχουν πάντα πρόσβαση σε επίκαιρη και πρακτικά εφαρμόσιμη γνώση.

Για να αντιμετωπιστεί αυτό το έλλειμμα, τα Επιμελητήρια μπορούν να αναλάβουν έναν αναβαθμισμένο ρόλο στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση, μέσω των ακόλουθων στρατηγικών παρεμβάσεων:

1. Εκπαίδευση Επιχειρηματιών και Εργαζομένων

Τα Επιμελητήρια μπορούν να διοργανώνουν εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα για:

- **Στρατηγικό μάρκετινγκ και εξαγωγές**, δίνοντας έμφαση στη διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων.
- **Ψηφιακές τεχνολογίες και ηλεκτρονικό εμπόριο**, ώστε οι επιχειρήσεις να προσαρμόζονται στις απαιτήσεις της ψηφιακής εποχής.
- **Διαχείριση χρηματοδοτήσεων** και επιχειρηματική ανάπτυξη, με πρακτικά σεμινάρια για την αξιοποίηση επενδυτικών και χρηματοδοτικών εργαλείων.

2. Ίδρυση Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων σε Συνεργασία με Πανεπιστήμια

- Τα **Επιμελητήρια** μπορούν να συνεργαστούν με πανεπιστήμια για τη δημιουργία μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της επιχειρηματικότητας.
- Στη **Γερμανία** και τη **Γαλλία**, υπάρχουν επιτυχημένα μοντέλα όπου τα Επιμελητήρια διαμορφώνουν το περιεχόμενο σπουδών σε τομείς όπως η βιομηχανία 4.0, η επιχειρηματική καινοτομία και η ψηφιακή οικονομία ακόμα και μέσω της ίδρυσης Α.Ε.Ι (Γαλλία)

3. Επιμόρφωση στις νέες τεχνολογίες & προσαρμογή στην ψηφιακή εποχή

- **Εκπαίδευση** σε AI, BigData, (Τεχνητή Νοημοσύνη, Μεγάλα Δεδομένα, κ.λπ.) Blockchain, IoT και CloudComputing, μέσα από hands-on προγράμματα με πιστοποιήσεις αναγνωρισμένες από την αγορά εργασίας.
- **Υποστήριξη** επιχειρήσεων στην ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων, ώστε να αυξηθεί η παραγωγικότητά τους και να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης.

4. Διά Βίου Μάθηση & ανάπτυξη μικροπιστοποιήσεων (Microcredentials)

- **Ευέλικτα** προγράμματα διαρκούς επανακατάρτισης, ώστε οι εργαζόμενοι να μπορούν να ανανεώνουν τις δεξιότητές τους και να παραμένουν ανταγωνιστικοί.
- **Ανάπτυξη** microcredentials και modularlearning συστημάτων, ώστε οι επιχειρηματίες και οι εργαζόμενοι να μπορούν να αποκτούν μικρές, στοχευμένες πιστοποιήσεις σε σύντομο χρόνο, αντί για μεγάλα και χρονοβόρα εκπαιδευτικά προγράμματα.
- **Έμφαση** σε δομές κατάρτισης τεχνικών επαγγελματιών που εκλείπουν από την αγορά εργασίας.

5. Δημιουργία τοπικών παρατηρητηρίων αγοράς εργασίας

- Τα **Επιμελητήρια** μπορούν να λειτουργήσουν **ως Παρατηρητήρια Αγοράς Εργασίας**, χαρτογραφώντας τις πραγματικές ανάγκες της επιχειρηματικής κοινότητας.
- **Ανάπτυξη** συστημάτων πρόβλεψης των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες, ώστε η εκπαίδευση να προσαρμόζεται στις τάσεις της οικονομίας.
- **Διασύνδεση** των Επιμελητηρίων με τα προγράμματα κατάρτισης των ΙΕΚ, των πανεπιστημίων και των κλαδικών οργανώσεων, ώστε να διασφαλιστεί ότι η επαγγελματική εκπαίδευση ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της αγοράς.

Η ενίσχυση του ρόλου των Επιμελητηρίων στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση μπορεί να συμβάλει:

- Στην **γεφύρωση** του χάσματος μεταξύ εκπαίδευσης και πραγματικής αγοράς εργασίας.
- Στην **βελτίωση** της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
- Στην **αναβάθμιση** των δεξιοτήτων των εργαζομένων, ώστε να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της νέας ψηφιακής και πράσινης οικονομίας.

Τα Επιμελητήρια δεν πρέπει να είναι παθητικοί φορείς επιχειρηματικής εγγραφής. Αντίθετα, μπορούν και πρέπει να λειτουργήσουν ως κέντρα ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου, με σύγχρονες δομές εκπαίδευσης, τεχνολογικής εξειδίκευσης και στρατηγικού επαγγελματικού σχεδιασμού.

Χ. Κοινωνική ευθύνη και βιωσιμότητα

Τα Επιμελητήρια μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά στη μετάβαση των επιχειρήσεων σε ένα βιώσιμο και ανθεκτικό οικονομικό μοντέλο, προωθώντας πολιτικές που θα ενισχύσουν τη βιωσιμότητα και τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τις σύγχρονες περιβαλλοντικές και κοινωνικές απαιτήσεις.

Η πράσινη μετάβαση και η κυκλική οικονομία αποτελούν βασικές στρατηγικές προτεραιότητες σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ οι νέοι κανόνες ESG (Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Διακυβερνητικά κριτήρια) θα καταστούν υποχρεωτικοί για όλο και περισσότερες επιχειρήσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, τα Επιμελητήρια μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο-κλειδί, υποστηρίζοντας τις επιχειρήσεις να προσαρμοστούν έγκαιρα, να αξιοποιήσουν ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις και να γίνουν πιο ανταγωνιστικές στη νέα εποχή της πράσινης ανάπτυξης.

Προτεινόμενα Μέτρα:

1. Παροχή συμβουλευτικών εργαλείων και καθοδήγησης για την υιοθέτηση ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και πράσινων υποδομών.

- **Ανάπτυξη** πλατφορμών καταγραφής και αξιολόγησης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των επιχειρήσεων, ώστε να μπορούν να προσαρμοστούν στις νέες ευρωπαϊκές υποχρεώσεις (CSRD, ESG reporting).
- **Δικτύωση** επιχειρήσεων με προγράμματα χρηματοδότησης για επενδύσεις στη βιωσιμότητα (ΕΣΠΑ, InvestEU, EuropeanGreenDeal).

2. Υποστήριξη της κυκλικής οικονομίας και βιώσιμων επιχειρηματικών πρακτικών.

- **Δημιουργία** clusters κυκλικής οικονομίας, στα οποία επιχειρήσεις από διαφορετικούς κλάδους θα μπορούν να ανταλλάσσουν πόρους, απόβλητα και τεχνογνωσία για την επίτευξη μηδενικών αποβλήτων (zerowaste).
- **Ανάπτυξη** προγραμμάτων για την ανακύκλωση, την επαναχρησιμοποίηση και τη βιώσιμη παραγωγή με τη συμμετοχή ΜμΕ.
- **Στήριξη** επιχειρήσεων για πιστοποιήσεις βιωσιμότητας και πράσινα πρότυπα, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους στις διεθνείς αγορές.

3. Ανάπτυξη Κέντρων Επιχειρηματικής Καινοτομίας για τη Βιώσιμη Μετάβαση

- **Ίδρυση** Πράσινων Επιχειρηματικών Συμβουλευτικών Κέντρων εντός των Επιμελητηρίων, που θα παρέχουν:
- **Εκπαίδευση** και mentoring σε επιχειρήσεις για τη βιώσιμη παραγωγή.
- **Υποστήριξη** σε startups που δραστηριοποιούνται στις πράσινες τεχνολογίες και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- **Διασύνδεση** επιχειρήσεων με προγράμματα πράσινης χρηματοδότησης.

4. Δικτύωση Επιχειρήσεων με Ευρωπαϊκά Χρηματοδοτικά Εργαλεία για την Πράσινη Μετάβαση

- Τα **Επιμελητήρια** μπορούν να λειτουργήσουν ως **κόμβοι πληροφόρησης** για πράσινες χρηματοδοτήσεις, διασφαλίζοντας την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε προγράμματα της ΕΕ (HorizonEurope, JustTransition Fund, ΕΣΠΑ 2021-2027).
- **Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών** για την αξιοποίηση προγραμμάτων ενεργειακής απόδοσης και βιώσιμων επενδύσεων.

Στη **Γερμανία**, τα Επιμελητήρια λειτουργούν ως πλατφόρμες υποστήριξης για ΜμΕ, παρέχοντας εξειδικευμένη συμβουλευτική για τη μετάβαση σε ένα πιο βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο.

Στη **Δανία**, υπάρχουν δίκτυα επιχειρηματικής καινοτομίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη, στα οποία συμμετέχουν μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που μοιράζονται βέλτιστες πρακτικές σε κυκλική οικονομία, εξοικονόμηση ενέργειας και ανανεώσιμες τεχνολογίες.

Στην **Ολλανδία**, τα Επιμελητήρια υποστηρίζουν προγράμματα που βοηθούν τις ΜμΕ να συμμορφωθούν με τα ESG πρότυπα και να αποκτήσουν πρόσβαση σε "πράσινες επενδύσεις".

Τα Επιμελητήρια δεν μπορούν να είναι απλοί παρατηρητές της βιώσιμης μετάβασης. Αντίθετα, πρέπει να γίνουν φορείς επιτάχυνσης της πράσινης επιχειρηματικότητας, προσφέροντας εκπαίδευση, συμβουλευτική, υποστήριξη και χρηματοδοτικά εργαλεία στις επιχειρήσεις.

Η μετάβαση στη βιώσιμη επιχειρηματικότητα δεν είναι επιλογή, αλλά ανάγκη. Τα Επιμελητήρια μπορούν να βοηθήσουν τις ελληνικές επιχειρήσεις να προσαρμοστούν έγκαιρα, να αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και να αξιοποιήσουν τις τεράστιες ευκαιρίες που προσφέρει η πράσινη ανάπτυξη.

ΧΙ. Στήριξη νέων και γυναικών επιχειρηματιών: ενίσχυση της συμμετοχής ευάλωτων ομάδων στην οικονομία

Η στήριξη των νέων και των γυναικών επιχειρηματιών αποτελεί βασικό εργαλείο για την οικονομική ανάπτυξη, τη μείωση της ανεργίας και την προώθηση της καινοτομίας. Παρά τις θετικές εξελίξεις των τελευταίων ετών, οι νέοι επιχειρηματίες και οι γυναίκες συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια, όπως η δυσκολία πρόσβασης σε χρηματοδότηση, η έλλειψη δικτύωσης και η απουσία υποστηρικτικών δομών.

Τα Επιμελητήρια μπορούν να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στη δημιουργία ενός ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος για αυτές τις ομάδες, προωθώντας στοχευμένα προγράμματα υποστήριξης που θα βελτιώσουν την πρόσβασή τους σε πόρους, δίκτυα και χρηματοδοτικά εργαλεία.

1. Δημιουργία *Start-upHubs* υπό την Αιγίδα των Επιμελητηρίων

Τα Επιμελητήρια μπορούν να αναπτύξουν start-uphubs σε κάθε Περιφέρεια, όπου νέοι επιχειρηματίες θα έχουν δωρεάν πρόσβαση σε:

- **Mentoring & coaching προγράμματα**, από έμπειρους επιχειρηματίες και στελέχη της αγοράς.
- **Χώρους συνεργασίας (coworking)** και υποστηρικτικές υποδομές start-ups, μειώνοντας τα κόστη εκκίνησης.
- **Εκπαιδευτικά προγράμματα** σε επιχειρηματικές δεξιότητες, όπως ψηφιακό μάρκετινγκ, στρατηγική ανάπτυξη και προσέλκυση επενδύσεων.
- **Εξειδικευμένη στήριξη για γυναίκες επιχειρηματίες**, με mentoring, networking και πρόσβαση σε ειδικά επενδυτικά κεφάλαια.

2. Πρόσβαση σε Χρηματοδοτικά Εργαλεία και Μικροπιστώσεις

- **Δημιουργία** ειδικών μικροπιστώσεων για νέους και γυναίκες επιχειρηματίες, με πιο ευνοϊκούς όρους δανειοδότησης.
- **Ανάπτυξη** προγραμμάτων επιδοτήσεων & seedfunding για τη στήριξη start-ups από ευάλωτες ομάδες.
- **Δικτύωση** με venture capitals και business angels που επενδύουν σε γυναίκες και νεανική επιχειρηματικότητα.

3. Διεθνή Προγράμματα Ανταλλαγής και Δικτύωσης

Τα Επιμελητήρια μπορούν να λειτουργήσουν ως συνδετικοί κρίκοι μεταξύ ελληνικών και ξένων αγορών, προωθώντας:

- **Συμμετοχή** στο Erasmus για Νέους Επιχειρηματίες, δίνοντας τη δυνατότητα σε start-ups να αποκτήσουν διεθνή εμπειρία.
- **Διεθνή προγράμματα** mentoring & networking, συνδέοντας Έλληνες επιχειρηματίες με αντίστοιχα hubs του εξωτερικού.
- **Ανάπτυξη** συνεργασιών με επιχειρηματικά clusters και incubators σε χώρες με ισχυρά οικοσυστήματα start-ups (π.χ. Ισραήλ, Σουηδία, ΗΠΑ).

4. Προγράμματα Επιχειρηματικότητας σε Πανεπιστήμια & Σχολεία

Τα Επιμελητήρια μπορούν να αναλάβουν πρωτοβουλίες για τη διάχυση της επιχειρηματικής νοοτροπίας σε νέους, μέσω:

- **Επιχειρηματικών διαγωνισμών** για μαθητές και φοιτητές.
- **Σύνδεσης των πανεπιστημίων** με τα start-uphubs των Επιμελητηρίων.
- **Ανάπτυξη προγραμμάτων επιχειρηματικότητας για γυναίκες** που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας μετά τη μητρότητα.

Στη **Φινλανδία**, υπάρχουν εξειδικευμένα επιμελητηριακά προγράμματα mentoring για γυναίκες επιχειρηματίες, που έχουν αυξήσει τη γυναικεία συμμετοχή στις start-ups κατά 30%.

Στο **Ισραήλ**, τα “Start-upCityLabs” προσφέρουν δωρεάν χώρους εργασίας και καθοδήγηση σε νέους επιχειρηματίες, ενισχύοντας τη νεανική καινοτομία.

Στην **Ολλανδία**, οι ΜμΕ με γυναικεία ηγεσία έχουν προνομιακή πρόσβαση σε μικροπιστώσεις μέσω των Επιμελητηρίων.

Η ενίσχυση της συμμετοχής νέων και γυναικών στην επιχειρηματικότητα δεν είναι μόνο θέμα ισότητας, αλλά και στρατηγικό εργαλείο για την οικονομική ανάπτυξη. Τα Επιμελητήρια μπορούν να λειτουργήσουν ως πολλαπλασιαστές επιχειρηματικής καινοτομίας, διασφαλίζοντας:

- **Πρόσβαση** σε χρηματοδότηση και δικτύωση.
- **Υποστηρικτικά περιβάλλοντα** για τη δημιουργία και ανάπτυξη start-ups.
- **Διασύνδεση** με πανεπιστήμια, διεθνείς αγορές και επιχειρηματικά οικοσυστήματα.

Η επένδυση στην νέα γενιά επιχειρηματιών και στη γυναικεία επιχειρηματικότητα είναι επένδυση στο μέλλον της ελληνικής οικονομίας.

XII. Διασύνδεση με χρηματοδοτικά εργαλεία της Ε.Ε.: ο ρόλος των Επιμελητηρίων ως κόμβοι πρόσβασης σε χρηματοδότηση

Η πρόσβαση των ελληνικών επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη, την καινοτομία και τη βιωσιμότητά τους. Ωστόσο, η πολυπλοκότητα των διαδικασιών, η έλλειψη πληροφόρησης και η απουσία τεχνικής υποστήριξης λειτουργούν συχνά ως εμπόδια στη συμμετοχή των επιχειρήσεων στα προγράμματα της Ε.Ε.

Τα Επιμελητήρια μπορούν να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο ως κόμβοι πληροφόρησης και διασύνδεσης, παρέχοντας στοχευμένη υποστήριξη στις επιχειρήσεις για την αξιοποίηση ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων, όπως το ΕΣΠΑ, το HorizonEurope, το InvestEU και το DigitalEurope.

1. Δημιουργία Επιμελητηριακών Γραφείων Ευρωπαϊκής Χρηματοδότησης

- **Ανάπτυξη** ειδικών τμημάτων στα Επιμελητήρια, που θα λειτουργούν ως συμβουλευτικοί μηχανισμοί για τη στήριξη επιχειρήσεων στην υποβολή αιτήσεων σε ευρωπαϊκά προγράμματα.
- **Σύνδεση** με το Enterprise Europe Network (EEN), ώστε οι επιχειρήσεις να αποκτούν πρόσβαση σε διεθνή προγράμματα συνεργασίας και επενδύσεων.
- **Παροχή** δωρεάν αρχικής συμβουλευτικής υποστήριξης σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την κατανόηση των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών ευκαιριών.

2. Κατάρτιση Εξειδικευμένων Οδηγών & Πλατφορμών Πληροφόρησης

- **Ανάπτυξη** ψηφιακής πλατφόρμας μέσα από την οποία οι επιχειρήσεις θα μπορούν να βρουν διαθέσιμα προγράμματα χρηματοδότησης και να λαμβάνουν εξατομικευμένες προτάσεις.
- **Δημιουργία** e-learning προγραμμάτων και webinars για τη σωστή προετοιμασία και τη διαδικασία αίτησης σε προγράμματα της Ε.Ε.
- **Ενημερωτικές εκστρατείες και roadshows** σε όλη την Ελλάδα, ώστε να φτάσει η πληροφόρηση σε επιχειρήσεις κάθε μεγέθους και τοπικής εμβέλειας.

3. Διευκόλυνση της Πρόσβασης σε Κεφάλαια για τη Μετάβαση στην Πράσινη και Ψηφιακή Οικονομία.

- **Υποστήριξη** επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους σε προγράμματα του GreenDeal, του InvestEU και του JustTransitionFund, που χρηματοδοτούν βιώσιμες επενδύσεις.
- **Ανάπτυξη** μηχανισμών συμβουλευτικής για την ένταξη των ελληνικών επιχειρήσεων στο DigitalEuropeProgramme, που χρηματοδοτεί έργα ψηφιακού μετασχηματισμού και κυβερνοασφάλειας.
- **Στήριξη** μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση έργων ενεργειακής απόδοσης μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Καινοτομίας.

4. Δικτύωση με Ευρωπαϊκά Επενδυτικά Ταμεία και Venture Capitals

- Τα **Επιμελητήρια** μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο διαμεσολαβητή μεταξύ επιχειρήσεων και venturecapitals της Ε.Ε., διευκολύνοντας τη σύνδεσή τους με επενδυτικά κεφάλαια καινοτομίας.
- **Υποστήριξη** στη συμμετοχή των ελληνικών επιχειρήσεων σε διακρατικά προγράμματα συνεργασίας και clusters καινοτομίας.

5. Βελτίωση της Διαδικασίας Πρόσβασης των ΜμΕ σε Χρηματοδότηση

- **Απλοποίηση** της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων μέσω τυποποιημένων οδηγών που θα παρέχονται από τα Επιμελητήρια.
- **Εξασφάλιση** πρόσβασης σε μικροπιστώσεις μέσω του InvestEU, με πιο ευνοϊκούς όρους δανειοδότησης για τις μικρές επιχειρήσεις.
- **Σύνδεση** των επιχειρήσεων με τοπικά επενδυτικά ταμεία, που θα λειτουργούν ως εργαλεία μόχλευσης ευρωπαϊκών πόρων.

Στη **Γερμανία**, τα Επιμελητήρια λειτουργούν ως εξειδικευμένοι φορείς πληροφόρησης και mentoring για επιχειρήσεις που επιδιώκουν ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, προσφέροντας δωρεάν συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Στη **Σουηδία**, υπάρχει ειδικό επιμελητηριακό portal που ενημερώνει τις επιχειρήσεις για όλες τις διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις, με εξατομικευμένες ειδοποιήσεις ανά κλάδο.

Στη **Γαλλία**, τα Επιμελητήρια συνεργάζονται με τις Περιφέρειες για τη δημιουργία τοπικών ταμείων επενδύσεων, στα οποία οι μικρές επιχειρήσεις μπορούν να έχουν προνομιακή πρόσβαση.

Η αξιοποίηση των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων μπορεί να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Τα Επιμελητήρια έχουν τη δυνατότητα να λειτουργήσουν ως “one-stopshop” για την πληροφόρηση, την προετοιμασία και την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις.

- **Διευκολύνοντας** τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στα χρηματοδοτικά εργαλεία της Ε.Ε.
- **Αναπτύσσοντας** μηχανισμούς υποστήριξης για ΜμΕ, νεοφυείς επιχειρήσεις και βιώσιμες επενδύσεις.
- **Διασφαλίζοντας** ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν χάνουν ευκαιρίες λόγω γραφειοκρατίας και έλλειψης πληροφόρησης.

Με ένα σύγχρονο, διαφανές και αποτελεσματικό σύστημα υποστήριξης, τα Επιμελητήρια μπορούν να ενισχύσουν τη διείσδυση των ελληνικών επιχειρήσεων στις ευρωπαϊκές αγορές και στη χρηματοδοτική ενίσχυσή τους από την Ε.Ε.

XIII. Επιμελητήρια και Ευρωπαϊκά Προγράμματα – Από την πληροφόρηση στη συνδιαμόρφωση και υλοποίηση

Η αποτελεσματική αξιοποίηση των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων (ΕΣΠΑ, RRF, Horizon, DigitalEurope, Interreg) αποτελεί κρίσιμο παράγοντα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας. Προτείνεται η θεσμική αναβάθμιση του ρόλου των Επιμελητηρίων από παρόχους πληροφόρησης σε δομές συνδιαμόρφωσης και υποστήριξης της υλοποίησης.

Συγκεκριμένα:

- Τα **Επιμελητήρια** πρέπει να αποκτήσουν θεσμοθετημένη παρουσία στις Επιτροπές Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ (ΠΕΠ & Τομεακά), με δικαίωμα παρέμβασης στον σχεδιασμό δράσεων που αφορούν ΜμΕ, ψηφιακό μετασχηματισμό και εξωστρέφεια.
- **Να συμμετέχουν** σε διαβουλεύσεις προδιαγραφών και προσκλήσεων, παρέχοντας τεχνική και κλαδική τεκμηρίωση που να ενισχύει την ανταπόκριση των μέτρων στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς.
- **Να αναπτύξουν** μηχανισμούς προκαταρκτικής αξιολόγησης (first-levelcheck), υποστήριξης υποβολής και διοικητικής επάρκειας των ΜμΕ, ιδίως σε περιφέρειες με περιορισμένη πρόσβαση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες.
- **Να λειτουργήσουν** ως δομές τεκμηριωμένης απλούστευσης, με συστηματική τεκμηρίωση προτάσεων για μείωση διοικητικών βαρών, απλοποίηση επιλεξιμότητας και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης.

Πέραν της συμβουλευτικής εμπλοκής, προτείνεται η θεσμοθέτηση του ρόλου των Περιφερειακών Επιμελητηριακών Οργάνων ως διαχειριστικών φορέων για τις δράσεις επιχειρηματικότητας των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Με τον τρόπο αυτό:

- Οι **δράσεις** που αφορούν άμεσα τις επιχειρήσεις θα σχεδιάζονται και θα υλοποιούνται με ταχύτητα, επάρκεια και εγγύτητα προς τις πραγματικές ανάγκες.
- Θα **περιοριστεί** η αποσπασματικότητα ή ο διοικητικός πληθωρισμός.
- Θα **ενισχυθεί** η συνοχή μεταξύ του στρατηγικού σχεδιασμού και της εφαρμοστικής πολιτικής σε επίπεδο περιφέρειας.

Σε κεντρικό επίπεδο, η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας (ΚΕΕΕ) μπορεί να αποκτήσει θεσμοθετημένο ρόλο εθνικού εταίρου στον σχεδιασμό των τομεακών προγραμμάτων και εργαλείων επιχειρηματικής ανάπτυξης, συμμετέχοντας ισότιμα με άλλους θεσμικούς φορείς στον κύκλο πολιτικής, από τη διαμόρφωση έως την παρακολούθηση.

Η θεσμοθέτηση αυτού του ρόλου θα καταστήσει τα Επιμελητήρια καταλύτες βελτίωσης της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας των Προγραμμάτων και φορείς ενεργής συνεισφοράς στον σχεδιασμό αναπτυξιακών πολιτικών βάσει τεκμηριωμένων δεδομένων αγοράς.

Παράλληλα, υφιστάμενες δομές όπως ο ΕΦΕΠΑΕ ή η Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δυτικής Ελλάδας, που λειτουργούν υπό την εποπτεία και συνεργασία με τα Επιμελητήρια, μπορούν να συνεχίσουν να επιτελούν κομβικό ρόλο στην τεχνική διαχείριση δράσεων, περιλαμβανομένης της δημοσίευσης προσκλήσεων, της αξιολόγησης φακέλων και του ελέγχου παραδοτέων, αξιοποιώντας την εμπειρία και τις διαδικασίες που έχουν ήδη αναπτυχθεί.

XIV. Επιμελητήρια και προστασία ονομασιών – Από την πιστοποίηση στην οικονομική διπλωματία

Για να ενισχυθεί η αξία, η ταυτότητα και η προστασία των ελληνικών επιχειρήσεων και προϊόντων διεθνώς, τα Επιμελητήρια μπορούν να λειτουργήσουν ως κρίσιμοι κόμβοι διασύνδεσης με:

- Τα **Γραφεία ΟΕΥ στις Πρεσβείες της Ελλάδας** για την παρακολούθηση και προστασία των εμπορικών ροών των ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό.
- Τον **Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ)**, το **ΕUIPO** και τον **Παγκόσμιο Οργανισμό Διανοπτικής Ιδιοκτησίας (WIPO)** για την υποστήριξη επιχειρήσεων και συνεταιρισμών στην κατοχύρωση επωνυμιών, προϊόντων και γεωγραφικών ενδείξεων.
- Το **Υπουργείο Εξωτερικών και το ΥΠΑΑΤ** για την προώθηση στρατηγικών όπως το "GreekProductIdentity" και η αυστηρή χρήση ονομασιών τύπου "ελληνικό" ή "παραδοσιακό" σε παγκόσμια κλίμακα, στο πλαίσιο μιας συνολικής Made in Greece Strategy.

Προτείνεται η ίδρυση Παρατηρητηρίου Επιμελητηρίων για την Προστασία Επωνυμίας και Προϊόντων, με αρμοδιότητα:

- Την **ενημέρωση** και **υποστήριξη** ΜμΕ για διεθνείς διαδικασίες κατοχύρωσης.
- Τη **συνεργασία** με τα ΟΕΥ για την καταγραφή ψευδεπίγραφων περιπτώσεων χρήσης όρων όπως "Greek", "Mediterranean", "Kalamata" κ.ά.
- Την **υποστήριξη** της νομικής προστασίας της ελληνικής γαστρονομικής και επιχειρηματικής ταυτότητας στο εξωτερικό.

Με αυτόν τον τρόπο, τα Επιμελητήρια καθίστανται όχι μόνο σύμμαχοι των επιχειρήσεων, αλλά και θεματοφύλακες της ελληνικής παραγωγικής ταυτότητας διεθνώς.

XV. Τα Επιμελητήρια ως διαδραστικοί ψηφιακοί κόμβοι επιχειρηματικής ενημέρωσης

Η σύγχρονη επικοινωνιακή στρατηγική των Επιμελητηρίων αποτελεί βασικό πυλώνα της λειτουργίας τους, διαμορφώνοντας την εικόνα τους στην επιχειρηματική κοινότητα και ενισχύοντας την εμπιστοσύνη και τη συμμετοχή των μελών τους. Στη νέα ψηφιακή εποχή, όπου η πληροφόρηση είναι κατακερματισμένη και οι επιχειρήσεις αναζητούν γρήγορη, έγκυρη και προσωποποιημένη ενημέρωση, τα Επιμελητήρια πρέπει να υιοθετήσουν πολυκαναλικές και διαδραστικές μεθόδους επικοινωνίας.

Η επικοινωνιακή στρατηγική τους δεν μπορεί να περιορίζεται σε στατικές ενημερώσεις, αλλά πρέπει να αναπτύσσει ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας, ενισχύοντας τον ρόλο των Επιμελητηρίων ως ψηφιακών πλατφορμών γνώσης, διαλόγου και επιχειρηματικής δικτύωσης.

1. Ανάπτυξη Ολοκληρωμένης Ψηφιακής Παρουσίας

- **Social media strategy** → Επαγγελματική παρουσία στα LinkedIn, Twitter (X), Facebook, Instagram & TikTok (για νεανική επιχειρηματικότητα).
- **Data-driven marketing** → Ανάλυση δεδομένων engagement για τη στόχευση διαφορετικών ομάδων επιχειρηματιών (ΜμΕ, startups, βιομηχανία κ.λπ.).
- **Δημιουργία εβδομαδιαίου newsletter** με στοχευμένο περιεχόμενο για τις επιχειρήσεις, ανάλογα με τις ανάγκες τους.

2. Δημιουργία Διαδικτυακών Forum & Εφαρμογών Δικτύωσης

- **Ενσωμάτωση** πλατφόρμων συζήτησης και συνεργασίας μέσα από ειδικά forum ή ομάδες στο LinkedIn και στο Facebook.
- **Διαδραστικές εκδηλώσεις και webinars**, όπου τα μέλη μπορούν να συμμετέχουν live και να κάνουν ερωτήσεις σε ειδικούς.
- **Ανάπτυξη εφαρμογής Επιμελητηρίων για κινητά**, που θα παρέχει άμεση επικοινωνία και ειδοποιήσεις για επιχειρηματικά νέα, επιδοτήσεις και events.

3. Χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και Big Data για Προσωποποιημένη Ενημέρωση

- **Ανάπτυξη AI-power edchatbots** για αυτόματη εξυπηρέτηση επιχειρηματιών 24/7 μέσω των websites των Επιμελητηρίων.
- **Εφαρμογή predictive analytics**, ώστε να παρέχονται εξατομικευμένες ειδοποιήσεις στις επιχειρήσεις, ανάλογα με τον κλάδο και το ενδιαφέρον τους.
- **Αξιοποίηση big data** για ανάλυση των επιχειρηματικών αναγκών και προσαρμογή των επικοινωνιακών δράσεων.

4. Διαφάνεια & Συμμετοχή των Μελών μέσω Ψηφιακών Μέσων

- **Live streaming** όλων των συνεδριάσεων των Διοικητικών Συμβουλίων, ώστε να υπάρχει πλήρης διαφάνεια.
- **Δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας δημοσκοπήσεων**, όπου οι επιχειρήσεις-μέλη θα μπορούν να εκφράζουν τις απόψεις τους σε κρίσιμα ζητήματα.
- **Ψηφιακές δημόσιες διαβουλεύσεις**, ώστε οι επιχειρηματίες να συμμετέχουν στη διαμόρφωση των στρατηγικών των Επιμελητηρίων.

5. Υιοθέτηση Σύγχρονων Μορφών Επικοινωνίας & Εξωστρέφειας

- **Podcast Επιμελητηρίων**, όπου ειδικοί και επιχειρηματίες θα αναλύουν τάσεις και καλές πρακτικές.
- **Συνεργασίες με influencers και opinion leaders** στον χώρο της επιχειρηματικότητας για την ενίσχυση της εξωστρέφειας των δράσεων των Επιμελητηρίων.
- **Οργάνωση physical & hybrid events**, όπου οι επιχειρήσεις θα μπορούν να δικτυωθούν και να ανταλλάξουν εμπειρίες.

Στη **Δανία**, τα Επιμελητήρια χρησιμοποιούν AI chatbots για άμεση εξυπηρέτηση των μελών τους, μειώνοντας τον χρόνο απόκρισης σε ερωτήματα επιχειρηματιών κατά 70%.

Στη **Σουηδία**, το Επιμελητήριο της Στοκχόλμης έχει αναπτύξει ειδικό "Business Community Hub", όπου επιχειρηματίες δικτυώνονται ψηφιακά και λαμβάνουν εξατομικευμένες πληροφορίες.

Στην **Ολλανδία**, τα Επιμελητήρια χρησιμοποιούν LinkedIn groups και webinars για τη δημιουργία επιχειρηματικών clusters και τη συνεργασία μεταξύ εταιρειών.

Η μετάβαση σε μια σύγχρονη, πολυκαναλική και data-driven επικοινωνιακή στρατηγική μπορεί να κάνει τα Επιμελητήρια πιο ανοιχτά, πιο διαδραστικά και πιο αποτελεσματικά στη σύνδεση με την επιχειρηματική κοινότητα.

- **Βελτίωση** της πρόσβασης των επιχειρήσεων στην πληροφορία.
- **Αύξηση** της συμμετοχής των μελών και διαδραστικότητα.
- **Αξιοποίηση** προηγμένων τεχνολογιών για πιο στοχευμένη και προσωποποιημένη ενημέρωση.
- **Ενίσχυση** της εξωστρέφειας και της διαφανούς λειτουργίας των Επιμελητηρίων.

Η επικοινωνία δεν είναι μονοδιάστατη, αλλά ένας μηχανισμός ενδυνάμωσης της επιχειρηματικής κοινότητας. Τα Επιμελητήρια πρέπει να επενδύσουν σε σύγχρονες ψηφιακές πλατφόρμες και data-driven στρατηγικές, ώστε να μετατραπούν σε κέντρα γνώσης, διαλόγου και δικτύωσης για τις επιχειρήσεις.

XVI. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Για την επιτυχή εφαρμογή των προτάσεων, προτείνεται ένα τριφασικό σχέδιο υλοποίησης:

Βραχυπρόθεσμα (0-1 έτος)

- **Ψηφιοποίηση** των υπηρεσιών των Επιμελητηρίων και ανάπτυξη διαδραστικών ψηφιακών εργαλείων.
- **Εφαρμογή** ηλεκτρονικής ψηφοφορίας και livestreaming στις συνεδριάσεις.
- **Πιλοτική εφαρμογή** startup hubs σε μεγάλες πόλεις.
- **Σύνδεση** με δημόσιες βάσεις δεδομένων για διαλειτουργικότητα.

Μεσοπρόθεσμα (1-3 έτη)

- **Διεύρυνση** της παροχής μικροπιστώσεων μέσω Περιφερειακών Αναπτυξιακών Ταμείων.
- **Δημιουργία** δικτύου Κέντρων Καινοτομίας Επιμελητηρίων.
- **Καθιέρωση** θεσμικού ρόλου των Επιμελητηρίων στη χάραξη φορολογικής και επιχειρηματικής πολιτικής.
- **Ολοκλήρωση** πλήρους διασύνδεσης των Επιμελητηρίων με Δήμους και Περιφέρειες.

Μακροπρόθεσμα (3-5 έτη)

- **Θεσμοθέτηση** Περιφερειακού Μοντέλου Επιμελητηρίων για μείωση του διοικητικού κατακερματισμού.
- **Ενσωμάτωση** προηγμένων τεχνολογιών (AI, BigData) για την πρόβλεψη επιχειρηματικών αναγκών.
- **Πλήρης μετασχηματισμός** των Επιμελητηρίων σε "one-stop shop" για την επιχειρηματικότητα.

XVII. Ανάλυση χρηματοδότησης

Η υλοποίηση των δράσεων απαιτεί συγκεκριμένες πηγές χρηματοδότησης:

Δράση	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγές Χρηματοδότησης
Ψηφιοποίηση υπηρεσιών	€20-30 εκ.	ΕΣΠΑ, DigitalEurope
StartupHubs	€5-10 εκ.	HorizonEurope, InvestEU
Χρηματοδότηση ΜμΕ μέσω μικροπιστώσεων	€50-100 εκ.	Περιφερειακά Αναπτυξιακά Ταμεία, ΕΤΕπ
Αναβάθμιση Επιμελητηρίων σε "one-stopshop"	€15-20 εκ.	ΕΣΠΑ

XVIII. Case Studies από διεθνείς πρακτικές

- **ΙΗΚ (Γερμανία):** Περιφερειακό μοντέλο Επιμελητηρίων με αυξημένο θεσμικό ρόλο και συντονιστικό χαρακτήρα στη χάραξη πολιτικών για ΜμΕ.
- **CCI - ChambresdeCommerceetd'Industrie (Γαλλία):** Δυνατότητα ίδρυσης και λειτουργίας Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (όπως το HEC Paris) από τα Επιμελητήρια, με στόχο τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την επιχειρηματικότητα και την αγορά εργασίας.
- **Made in Italy Strategy (Ιταλία):** Συντονισμένες δράσεις οικονομικής διπλωματίας, αυστηρής προστασίας επωνυμιών και όρων όπως "Italian", καθώς και σύστημα πιστοποίησης για τα ιταλικά εστιατόρια στο εξωτερικό. Ενεργός ρόλος των Ιταλικών Επιμελητηρίων (Assocamerestero).
- **Ολλανδία:** Clusters καινοτομίας υπό την αιγίδα των Επιμελητηρίων, σε διασύνδεση με την ανώτατη εκπαίδευση και την περιφερειακή ανάπτυξη.
- **Δανία:** Πλήρως ψηφιοποιημένες υπηρεσίες προς επιχειρήσεις από τα Επιμελητήρια, με ελάχιστη γραφειοκρατία και υψηλό επίπεδο αυτοματοποίησης.
- **Σιγκαπούρη:** Επιμελητήρια με ρόλο στην ταχεία αδειοδότηση και στην επιχειρηματική χωροταξία μέσω έξυπνων εργαλείων (smartzoning).
- **Ηνωμένες Πολιτείες (US Chambers):** Τοπικά και εθνικά Επιμελητήρια με ισχυρό lobbying, mentoring για startups και σύνδεση με ιδιωτική χρηματοδότηση.

- **Start-up City Labs (Ισραήλ):** Δημιουργία hubs καινοτομίας για νέες επιχειρήσεις σε συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς και πανεπιστήμια.
- **Ψηφιακή διακυβέρνηση στη Σουηδία:** Χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) για αυτοματοποίηση υπηρεσιών, εσωτερική διαλειτουργικότητα και εξυπηρέτηση πολιτών.
- **Φινλανδία:** Ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και της νεοφυούς καινοτομίας μέσω στοχευμένων προγραμμάτων mentoring και μικροχρηματοδότησης από επιμελητηριακές δομές.

Οι παραπάνω διεθνείς πρακτικές δεν προτείνονται ως έτοιμα μοντέλα προς αντιγραφή, αλλά ως πηγή έμπνευσης και τεκμηρίωσης για την ανάπτυξη ενός ελληνικού επιμελητηριακού μοντέλου με ευρωπαϊκή και διεθνή προοπτική.

XIX. Μετρήσιμοι στόχοι & KPIs

Δείκτης	Στόχος
Μείωση χρόνου αδειοδότησης επιχειρήσεων	-40% σε 3 έτη
Ποσοστό Επιμελητηρίων με πλήρη ψηφιοποίηση	100% σε 2 έτη
Αύξηση πρόσβασης σε μικροπιστώσεις για ΜμΕ	+50% σε 3 έτη

Τα Επιμελητήρια αποτελούν πυλώνες της επιχειρηματικότητας και της περιφερειακής ανάπτυξης. Για να επιτελέσουν όμως τον ρόλο τους στο σύγχρονο οικονομικό περιβάλλον, χρειάζονται θεσμική ενίσχυση, αναβάθμιση και στρατηγικό εκσυγχρονισμό. Ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής **Νίκος Ανδρουλάκης**, έχει διακηρύξει την πρόθεσή του να αποκαταστήσει τη θεσμική λειτουργία και να ενισχύσει τον ρόλο των Επιμελητηρίων.

Η παρούσα πρόταση κατατίθεται ως συμβολή στον δημόσιο διάλογο για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο θεσμικής αναγέννησης, με στόχο τα Επιμελητήρια να λειτουργούν ως ανεξάρτητοι, σύγχρονοι και διαφανείς θεσμοί στήριξης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Δίνουμε έμφαση στους ανθρώπους της αγοράς, στους νέους, στις γυναίκες και στους παραγωγικούς φορείς της περιφέρειας.

Γιατί η επιχειρηματικότητα δεν πρέπει να είναι εργαλείο πελατειακών δικτύων, αλλά μοχλός κοινωνικής ευημερίας.

Με σχέδιο, θεσμικές τομές και πολιτική βούληση, τα Επιμελητήρια μπορούν να γίνουν η ραχοκοκαλιά της νέας ελληνικής οικονομίας.

Γιατί μόνο με επιμέλεια, στρατηγική και δημοκρατική λογοδοσία, μπορούμε να φέρουμε την επιτυχία στις επιχειρήσεις και στην κοινωνία μας.

Παράρτημα: εκτιμήσεις κόστους και στόχων – παραδοχές

Οι εκτιμήσεις κόστους και οι ποσοτικοί στόχοι (KPIs) του παρόντος policy paper βασίζονται σε τεχνικά και συγκριτικά δεδομένα, με σκοπό τη διαμόρφωση ενός ρεαλιστικού αλλά φιλόδοξου πλαισίου μετασχηματισμού των Επιμελητηρίων.

A. Εκτιμώμενα κόστη

Οι χρηματοδοτικές ανάγκες ανά δράση βασίζονται σε:

- **Αναλύσεις** κόστους ανάλογων ψηφιακών έργων δημόσιας διοίκησης στην Ελλάδα (π.χ. ΚΕΠ, myAADE, gov.gr).
- **Προσκλήσεις** προγραμμάτων ΕΣΠΑ, Ταμείου Ανάκαμψης και Digital Europe Programme.
- **Κόστη υλοποίησης** αντίστοιχων έργων σε Επιμελητήρια της Ε.Ε. (Ιταλία, Αυστρία, Γαλλία).

Παραδοχές:

- Ο **μέσος ετήσιος προϋπολογισμός** ανάπτυξης/λειτουργίας ψηφιακών υποδομών κυμαίνεται από €500.000 έως €1.000.000 ανά Επιμελητήριο για κεντρικές υπηρεσίες.
- Τα **κόστη ανάπτυξης startup hubs ή innovation labs** εκτιμώνται από €200.000 έως €500.000 ανά έτος.
- Για τις **ανάγκες μικροπιστώσεων** προβλέπεται μόχλευση κεφαλαίων μέσω συνεργασίας με Αναπτυξιακές Τράπεζες και ΕΤΕπ.

B. Εκτιμώμενοι στόχοι (KPIs)

Οι ποσοτικοί στόχοι διαμορφώθηκαν με βάση:

- Τους **ρυθμούς υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων** ψηφιακής διακυβέρνησης στην Ελλάδα τα τελευταία πέντε έτη.
- Την **τεχνική ωριμότητα** των προτεινόμενων παρεμβάσεων.
- Τις **δυνατότητες σταδιακής εφαρμογής** (πilotικά, ανά περιφέρεια, πανελλαδικά).

Ενδεικτικές παραδοχές:

- **Ψηφιοποίηση 100% βασικών υπηρεσιών των Επιμελητηρίων** εντός 2 ετών με σταδιακή επέκταση σε πιο σύνθετες λειτουργίες.
- **Μείωση κατά 40% του χρόνου αδειοδότησης** μέσα σε 3 έτη μέσω διαλειτουργικότητας και συνεργασίας με ΟΤΑ.
- **Επέκταση μικροπιστώσεων σε +50%** των ενεργών ΜμΕ σε 2-3 χρόνια με στοχευμένες συνεργασίες.

Οι προβλέψεις αυτές δεν αποτελούν αυστηρές δεσμεύσεις, αλλά εργαλεία προγραμματισμού και αφετηρίες διαλόγου, ώστε η μεταρρύθμιση των Επιμελητηρίων να αποκτήσει χρονοδιάγραμμα, προτεραιότητες και μετρήσιμα οφέλη.

 Λυκαβηττού 11, 10672 Αθήνα 213 029 2500 • 213 029 2503

 www.in-social.gr info@insocial.gr